

HR-strategiska enheten
Eva Österberg

Datum
2019-09-10

Vår beteckning
RS/191547

Ert Datum
2019-09-10

Er beteckning
S2019-02078/FS

Regeringskansliet
Socialdepartementet
S.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss - Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) slutbetänkande från utredningen Reglering av yrket undersköterska

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Regionerna i Uppsala-Örebro sjukvårdsregion; Region Dalarna, Region Sörmland, Region Uppsala, Region Värmland, Region Västmanland, Region Gävleborg och Region Örebro län har gemensamt tagit fram ett likalydande remissvar.

Region Värmland instämmer i utredningens kartläggning som visar att undersköterskors kompetenser till vissa delar är bristfälliga. Regionen ser positivt på delar av utredarnas förslag som ska leda till att yrket undersköterska regleras i syfte att öka kvaliteten och säkerheten i hälso- och sjukvård och omsorgen.

Yrkesgruppen undersköterska är en av Sveriges största yrkesgrupper och regionen är införstådd med det kommande rekryteringsbehovet för att upprätthålla en god och säker vård. Att reglera yrket och tydliggöra vilken grundkompetens en undersköterska ska ha tror regionen kommer att leda till en ökad kvalitet och patientsäkerhet och ökad attraktionskraft till yrket.

Regionen ser att det är av vikt att övergångsperioden är väl tilltagen utifrån tidigare erfarenheter och är positiv till förslaget att Socialstyrelsen är tillsynsmyndighet.

Validering av medarbetare kommer att vara en stor och viktig uppgift för en kommande valideringsmyndighet, vilket regionen ser som en självklarhet för att få en nationell likvärdighet.

HR-strategiska enheten
Eva Österberg

Datum
2019-09-10

Vår beteckning
RS/191547

Ert Datum
2019-09-10

Er beteckning
S2019-02078/FS

Kartläggning

Regionen instämmer i utredningens kartläggning som visar att undersköterskors kompetenser i vissa fall är bristfälliga bland annat beroende på olikheter i utbildningsnivå. Regionen delar utredningens uppfattning gällande att förmågan att tala och förstå svenska ska vara en förutsättning för att eleven ska kunna tillgodogöra sig en utbildning.

Kompetens

Det är bra att det finns nationella kompetenskrav för yrket undersköterska vilket leder till en likvärdig utbildning oavsett utbildningsanordnare. Regionen ser positivt på förslaget från Skolverkets utredning att det ska vara godkända betyg inom de programgemensamma ämnena. Arbetsgivare behöver inte lägga fokus på att förstå vilken typ av utbildning vederbörande har gått utan kan lägga fokus på kompetensutveckling av medarbetare.

Regionen anser att en gymnasial utbildning liknande tidigare ”vårdlinjen” skulle vara bra. En utbildning som förbereder för arbete som undersköterska inom hälso- och sjukvård och de praktiska moment som ingår i yrket samt ett tydligare utbildningsinnehåll. En kommande nationell likvärdig utbildning bör därför fokusera mer på kunskaper inom hälso- och sjukvårdsområdet. Vi anser inte att undersköterskan ska behöva ytterligare utbildning för att säkerställa kompetensen direkt efter genomgången utbildning. Arbetsgivaren ska naturligtvis ta ansvaret för en bra introduktion.

Regler/riktlinjer undersköterskeexamen

Regionen konstaterar att det blir oerhört viktigt att eventuella regler om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen blir tydliga och väl utformade.

Regionen vill understryka vikten av att Socialstyrelsen i samråd med arbetsmarknadens parter tar fram en vägledning för hur kompetenskriterier ska användas i arbetet med validering av omvårdnadspersonalens kompetens. Då ett av syftena med utredningens förslag är att säkerställa kvalitet och patientsäkerhet är det av yttersta vikt att det finns tydliga kompetenskriterier för att kunna validera befintlig personal, både under övergångsperioden samt efter övergångsperiodens utgång.

HR-strategiska enheten
Eva Österberg

Datum
2019-09-10

Vår beteckning
RS/191547

Ert Datum
2019-09-10

Er beteckning
S2019-02078/FS

Skyddad yrkestitel

Förslaget om att titeln undersköterska skyddas på det sätt som föreslås välkomnas och regionen vill samtidigt framföra att ytterligare reglering i form av legitimation inte är önskvärt av de skäl som utredningen framför.

Regionen instämmer med att det är av vikt att bestämmelsen inte tillämpas alltför snävt då rätten att kunna använda yrkestiteln undersköterska även ska kunna ges efter validering av kompetensen också efter övergångsperiodens utgång.

Ansökningar Socialstyrelsen

Regionen har inget att invända mot att Socialstyrelsen ska få pröva ansökningar om bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska. Det finns en förståelse för att någon särskild lämplighetsprövning inte ska göras vid prövning av ansökan, och att den skyddade yrkestiteln eller beviset om rätt att använda titeln, inte ska kunna återkallas.

Genomförandeperiod

En förutsättning för att tidsplanen kan fortgå är att regeringen tar beslut om Skolverkets underlag för att fortsättningen av genomförande ska kunna ske enligt plan. Regionen har förståelse för att nya regler ska föregås av en lång genomförandeperiod samtidigt som nuvarande problem är påtagliga och det är en svår avvägning mellan behovet av förberedelser å ena sidan och behovet av problemlösning å andra sidan.

Validering

Det är viktigt att det finns en nationell likvärdighet gällande validering. Regionen instämmer i utredningens förslag att det ska finnas en ansvarig valideringsmyndighet. När det gäller vikten av att ställa valideringen mot kompetenskraven och de kunskapsmål som finns instämmer regionen med Vård- och Omsorgscollege riktlinjer kring valideringsprocessen.

Utifrån utredningen finns farhågor och en viss otydlighet gällande likvärdigheten kring validering efter att den föreslagna myndigheten har avslutat sitt uppdrag.

HR-strategiska enheten
Eva Österberg

Datum
2019-09-10

Vår beteckning
RS/191547

Ert Datum
2019-09-10

Er beteckning
S2019-02078/FS

Regionen är kritisk till att utredningen inte har klarlagt hur validering ska gå till och anser att konsekvenserna för och vad som förväntas av arbetsgivarna i valideringsprocessen, måste förtydligas. Det krävs en tydlig plan för hur, när och vem som ska utföra valideringen av redan yrkesverksamma undersköterskor under övergångsperioden. Utifrån dagens bemanningssituation och arbetsbelastning kommer det bli svårt att avsätta resurser för validering av redan anställda undersköterskor.

Hur äldre reell kompetens (exempelvis godkänd undersköterskeutbildning från 1980-talet och tidigare) kommer att bedömas är en angelägen fråga. Det är viktigt att snarast möjligt tydliggöra vilka vilken formell och reell kompetens som kommer att vara nödvändig för att erhålla skyddad titel så att inte medarbetare känner oro i onödan.

Ekonomi

Regionen ställer sig tveksam till utredningens bedömning gällande de samhällsekonomiska konsekvenserna av en reglering av yrket undersköterska. Detta på grund av svårigheterna med att uppskatta de faktiska effekterna och eventuell kostnadsökning. Det finns flera osäkerhetsfaktorer, såsom hur arbetsuppgifter kommer att fördelas efter kompetens mellan olika yrkesgrupper och det framtida intresset för yrket.

Regionstyrelsens arbetsutskott

Fredrik Larsson
Ordförande

Anneli Snobl
Regiondirektör